

LANDGOED VILSTEREN - NOTENDOP

ROUTE 6 km

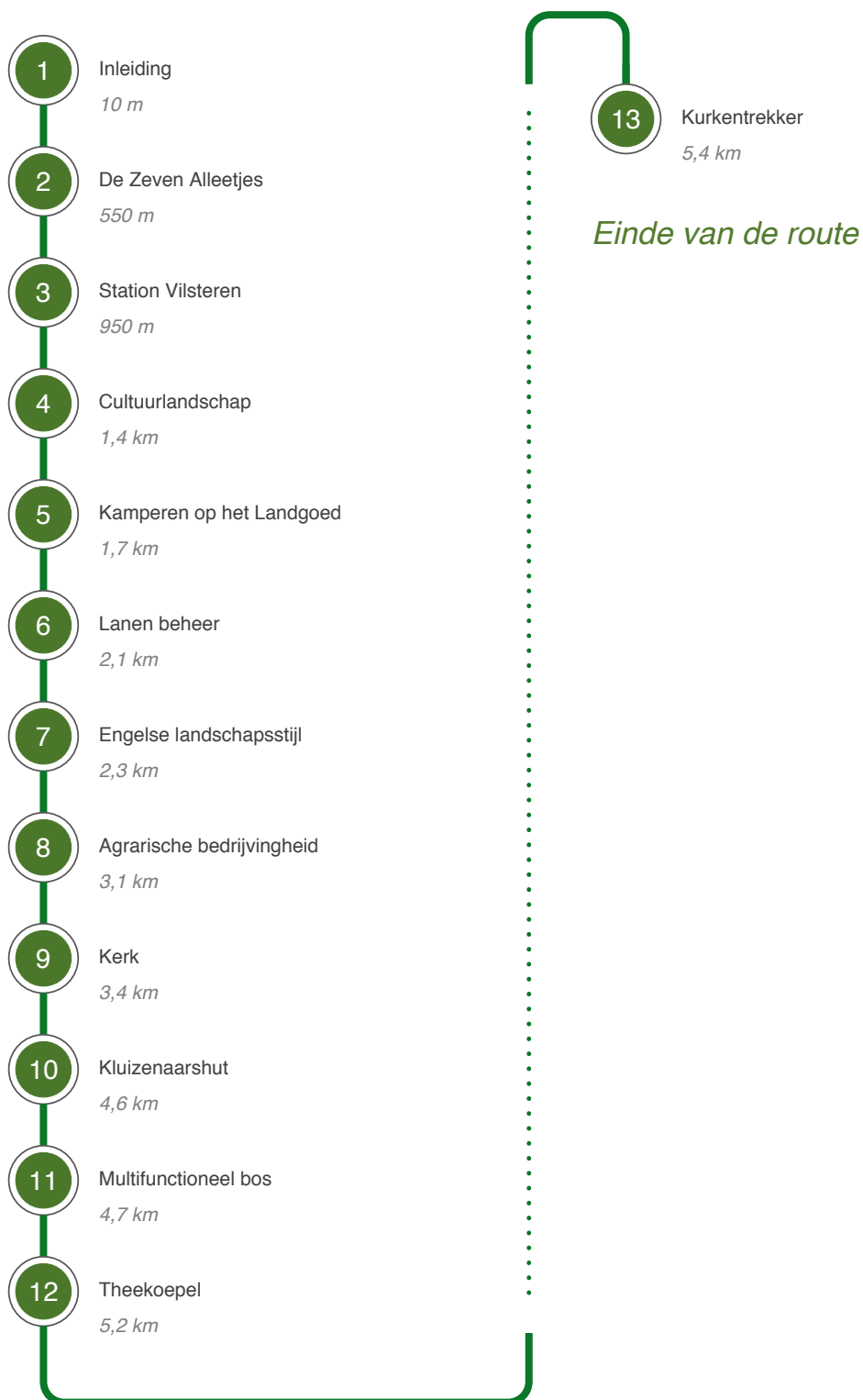
Welkom op het particuliere landgoed Vilsteren, eigendom van de familie Cremers. Een wandeling door bos, heide en cultuurland met uitleg over de verschillende landschapsstijlen en een kijkje achter de schermen van het beleid en de werkzaamheden op het landgoed.

Route gemaakt door Landgoed Vilsteren.

Landgoed Vilsteren - notendop

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Landgoedcentrum Vilsteren, Vilsterse Allee 1d, 7734 PB Vilsteren (hier zijn ook folders van de route verkrijgbaar) Parkeergelegenheid bij de kerk naast het landgoedcentrum

Landgoed Vilsteren - notendop

6 km

1

Inleiding

Welkom!

Hartelijk welkom op het ca. 1.051 hectare grote, particuliere landgoed Vilsteren, eigendom van de familie Cremers. Zij heten u van harte welkom!

Landgoed

De meeste mensen denken bij een landgoed in eerste instantie aan een groot landhuis of kasteel met een park er om heen. Een landgoed is echter veel meer.

Wat formeel gezegd is het een cultuurhistorische, landschappelijke en economische eenheid. Het gaat om het samenspel, terug te zien in deze route.

Ensemble

Huis Vilsteren vormt de kern van het landgoed, met daaromheen o.a. het park, de bossen en het dorp Vilsteren. Een weldoordacht 'ensemble'. Het park is uitgevoerd in de Engelse landschapsstijl. Het huidige Huis Vilsteren dateert van 1906. De huidige aanleg van het park is van ca. 1810.

Dorp op het landgoed

Het dorp Vilsteren behoort dus ook bij het landgoed. Een heel dorp op een landgoed is voor Nederland een unieke situatie. De gemeenschap van Vilsteren en het landgoed zijn al eeuwen nauw met elkaar verbonden.

2

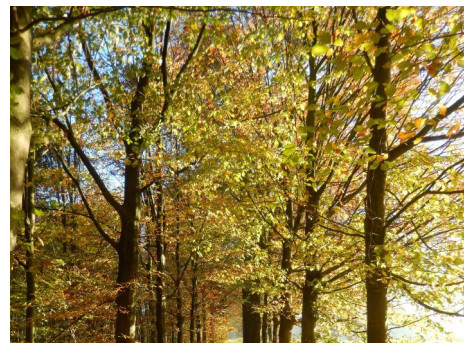
De Zeven Alleetjes

Stervormig laanpatroon

De Zeven Alleetjes zijn een restant van de Franse landschapsstijl. Het zijn zeven zichtassen die op één centraal punt bijeen komen, en zo een ster vormen.

Zichtassen

Doordat het landschap nu veel minder open is dan aan het eind van de 18e eeuw - de hoogtijdagen van de Franse stijl - is niet bij alle zichtassen meer te zien waarop ze

gericht zijn.

<http://www.landgoedvilsteren.nl/archief-seizoenstips/articles/seizoenstip-winter-20132014-de-zeven-alleetjes-47.html> (Meer informatie)

3

Station Vilsteren

Voormalig station

Bij de kruising tussen de weg en het spoor stond vroeger station Vilsteren. Het station deed dienst van januari 1903 tot mei 1966 op de spoorlijn Zwolle - Emmen. Vanuit Vilsteren werd vooral mijnhout vervoerd voor de mijnen in Limburg. Helaas werd het station in 1980 afgebroken.

4

Cultuurlandschap

Agrarische oorsprong

Het cultuurlandschap van Vilsteren heeft een agrarische oorsprong. Nog steeds vormt de landbouw een belangrijk onderdeel van het landgoed, zowel economisch (pacht) als landschappelijk.

Landbouwgrond

Rond 400 hectare van het landgoed is landbouwgrond. Vrijwel alles is verpacht en vaak al generaties lang aan dezelfde families.

5

Kamperen op het Landgoed

Met de tent de natuur in!

Het kampeerterrein links van het pad wordt door het landgoed zelf beheerd. Het beheer is er op gericht het kampeerterrein landschappelijk zo goed mogelijk in te passen in het bos. Dat betekent dus geen kantine, geen strak afgebakende plekken, geen speeltuintjes, e.d., alleen goed sanitair.

Rust, natuur, cultuur

Deze keuze komt voort uit het recreatiebeleid van het landgoed, dat zich vooral richt op de bezoeker die komt voor rust, natuur en cultuur.

Lanen beheer

Het verhaal achter de laan

Het beheer van lanen vergt veel aandacht. Hierbij spelen o.a. aspecten als cultuurhistorie (boomsoorten, gelijkjarigheid), veiligheid (dode takken) en kostenbeheersing een rol. Wanneer een laan qua leeftijd op zijn eind loopt, is oplapwerk geen mogelijkheid, maar moet rigoureus worden ingrepen.

Goed voorbeeld

De laan hier is een goed voorbeeld van het lange termijn-denken dat zo kenmerkend is voor het beheer van landgoederen. Als onze voorgangers niet zo hadden gedacht, hadden we nu geen mooie lanen gehad.

Engelse landschapsstijl

verrassingen.

Van Frans naar Engels

Inmiddels bent u terecht gekomen in een heel ander landschap. Na de overwinning op Napoleon stapte West Europa massaal over van de Franse op de Engelse landschapsstijl.

Romantiek en verrassingen

Waar de Franse stijl zich kenmerkte door strakke lijnen, symmetrie e.d., was de Engelse veel meer gericht op romantiek en

Agrarische bedrijvigheid

Vilsterse boeren

Op deze plek is duidelijk te zien hoe nauw het dorp Vilsteren, de natuur en de agrarische bedrijvigheid niet elkaar verweven zijn.

Regels

Het boeren op deze plek is - o.a. als gevolg van de vele regels van de overheid - niet altijd even makkelijk is. Toch hoort het boerenbedrijf nadrukkelijk bij landgoed Vilsteren.

Kerk

Katholieke kerk

In Vilsteren staat een rooms-katholieke parochiekerk gewijd aan de Heilige Willibrordus. De kerk is gebouwd in 1897. De familie Cremers van het landgoed heeft de nieuwe kerk aangeboden, omdat de oude kerk uit 1820 - met een dak van stro - niet meer solide was.

Neogothiek

De Sint Willibrorduskerk werd gebouwd tussen 1896-1897. De door architect J.W. Boerbooms ontworpen kerk is een neogotische pseudobasiliek met 40 meter hoge toren. Het is een goed voorbeeld van Boerbooms' op de Nederrijnse gotiek geïnspireerde stijl.

Gebrandschilderde ramen

De kerk bevat schitterende gebrandschilderde ramen boven het hoofdaltaar. Deze zijn geschonken door de familie Cremers en in 1910 gemaakt door atelier Ledner uit München. De andere vensters zijn in 1935 vervaardigd door Lou Asperlagh. Hij heeft ook de wanden voorzien van een kruiswegstatie.

Eigen zitplaatsen

Aan de zuidkant is ter hoogte van het altaar de Cremerskapel aan de kerk gebouwd. Hier had de familie Cremers zijn eigen zitplaatsen.

Kluisenaarshut

Folly

De Kluisenaarshut is de beroemdste halteplaats van Vilsteren. Het is een goed voorbeeld van wat in de Engelse landschapstijl een 'folly' wordt genoemd. Follies werden gebruikt om het landschap nog romantischer en verrassender te maken.

<http://www.landgoedvilsteren.nl/archief-seizoenstips/articles/seizoenstip-zomer-2014-kopie.html> (Meer informatie)

Multifunctioneel bos

Beheer keuzes

460 hectare van het landgoed bestaat uit bos. Bos is in Nederland altijd multifunctioneel. Het heeft natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarde: er wordt hout geproduceerd en de wandelaar geniet ervan. Dit neemt niet weg dat er in het beheer bepaalde keuzes gemaakt kunnen worden.

Bosbeleidsplan

In een parkbos kan het cultuurhistorisch ongewenst zijn om dode bomen te laten staan. In een bos waar het accent ligt op natuur, is dit juist wel gewenst: vogels en insecten hebben baat bij dood hout. Landgoed Vilsteren heeft in een bosbeleidsplan vastgelegd waar welke functie het belangrijkste is.

12

Theekoepel

De Theekoepel

Vanaf de theekoepel heeft u - uitkijkend over de Molen Es - mooi uitzicht op het dorp. De molen is in 1858 door het landgoed gebouwd voor de pachters.

13

Kurkentrekker

Kurkentrekker

Vanaf de kurkentrekker (vanwege de spiraalvorm) kijkt u richting de Vecht, die in het noorden de grens van het landgoed vormt. Het water dat u voor u ziet is niet de Vecht zelf, maar een oude dode arm van de vecht. Deze is ontstaan tijdens de kanalisatie van de Vecht aan het eind van de 19de eeuw.

